

# ПРИЯТЕЛСТВОТО

Допълнителни занимания за грамотност:  
Прилагателни имена и как да ги използваме.



## Указания за доброволци, учители и деца

Скъпи учители и доброволци, уважаеми деца, за да говорим правилно и да правим добро впечатление, трябва да знаем какво са прилагателните имена и как да ги използваме.

Кои са въпросите, с които ги откриваме и какво наричаме с тях?

## ДИСКУСИЯ

- Прочетете заедно баснята и помислете за случай, когато сте помогнали на свой приятел.

## ВЪПРОСИ



- Случвало ли ти се е предадеш приятел?
- Случвало ли ти се е теб да те предаде приятел? Прощавал ли си после?
- Споделете случаи, когато е важно да простим и кога не можем? От какво зависи?

## ДИКТОВКА

Направете диктовка с избрана част от баснята:

ВЪЛЦИ, ОВЦЕ И ОВЕН, (басня, Езоп)

Овцете в едно село живеели мирно и кротко в кошарата си. А около оградата обикаляли кучета и гонели вълците надалече. Ядосвали се вълците, че не могат да стигнат до овцете, и решили да си послужат с хитрост. Изпроводили пратеници при овцете уж да сключат „вечен мир“.

– Ние винаги сме ви харесвали много – започнал един от вълчите пратеници, – но кучетата са причината да не ни обичате.

– Добре ще бъде да убием всички кучета и да заживеем заедно в мир – добавил друг вълк.

– Да, съгласни сме – изблеяли две овце.

– И на нас са ни омръзнали тези все лаещи кучета!

– Не! Не трябва да го правим! – отсякъл обаче един стар овен.

– Защо? Защо? Нека да сключим мир с вълците и да заживеем спокойно. За какво ще са ни тогава кучетата? – заблеяли една през друга овцете.

– Защото – изправил глава старият овен – дори когато кучетата ме пазят, не съм спокоен, докато вълците обикалят наоколо. А представяте ли си какво ще бъде, когато останем насаме със зверовете?

Поука: Човек не бива да изоставя приятелите си, заслепен от лъжите на враговете си!

УРОК  
11

# ПРИЯТЕЛСТВОТО

Допълнителни занимания за грамотност:  
Прилагателни имена и как да ги използваме.



## УПРАЖНЕНИЯ ПО ПРАВОПИС

### ● Правила: Какво трябва да знаем за прилагателните в българския език?

С прилагателното име назоваваме признак, качество или свойство на предметите.

**цвет** (бял, тъмнозелен, син),

**големина** (висок, дълъг, плитък),

**качества**, които се възприемат с обонянието, вкуса, допира (задушлив, кисел, сладък, мек, приятен, гладък),

**физически качества** (млад, як, сяп),

**форма на предмета** (кръгъл, четвъртит, елипсоиден),

**обща оценка на предмета** (погрешен, важен, необходим) и др.

Прилагателните се изменят по:

род – висок (м.р.), висока (ж.р.), високо (ср.р.)

число – висок (ед. ч.), високи (мн.ч.)

Откриваме ги с помощта на въпросите: **Какъв? Каква? Какво? Какви?**

Прилагателните имена имат членувани и нечленувани форми за мъжки, женски и среден род единствено и множествено число. Погледнете цветната и интересна таблица по-долу с примерите, за да ви стане по-ясно.

Форми	Положителна степен	Сравнителна степен	Превъзходна степен
М. р. ед. ч. нечленувана форма	хубав	по-хубав	най-хубав
М. р. ед. ч. членувана форма	хубавия/т	по-хубавия/т	най-хубавия/т
Ж. р. ед. ч. нечленувана форма	хубава	по-хубава	най-хубава
Ж. р. ед. ч. членувана форма	хубавата	по-хубавата	най-хубавата
Ср. р. ед. ч. нечленувана форма	хубаво	по-хубаво	най-хубаво
Ср. р. ед. ч. членувана форма	хубавото	по-хубавото	най-хубавото
Мн. ч. нечленувана форма	хубави	по-хубави	най-хубави
Мн. ч. членувана форма	хубавите	по-хубавите	най-хубавите

УРОК  
11

# ПРИЯТЕЛСТВОТО

Допълнителни занимания за грамотност:  
Прилагателни имена и как да ги използваме.



## Упражнения

**Превърни в мн. число съществителните имена:**

ваза..... маска..... очила.....  
ръкавица..... учебник..... чадър.....

**Редактирай изреченията:**

Очениците от училището са много умни.  
.....

Радосните деца играеха в пъркъ.  
.....

**Членувай съществителните имена от мъжки род в изреченията**

Малчуган..... изяде шоколада.  
Ученик..... си научи уроци.....

**На кой ред има само прилагателни имена? Подчертай ги.**

- \* красив, красавец, хубост
- \* зимен, зима, зимува
- \* приятен, умен, интелигентен

**Изкажи с прилагателни изразите и ги запиши:**

пуловер от вълна.....  
рисунка на дете.....  
сок от плодове.....  
палто от кожа.....  
ваза от стъкло.....  
небе със звезди.....

**Измисли поне 5 прилагателни за всяка дума:**

зима – студена, красива, страшна, дълга, лукановска зима  
куче.....  
булка.....  
работа.....

УРОК  
11

# ПРИЯТЕЛСТВОТО

Допълнителни занимания за грамотност:  
Прилагателни имена и как да ги използваме.



## УПРАЖНЕНИЯ ПО АРИТМЕТИКА

● Пресметнете:

$4 + 92 = \dots\dots$	$52 + 6 = \dots\dots$	$48 - 20 = \dots\dots$	$(72 + 15) + 8 = \dots\dots$
$60 + 21 = \dots\dots$	$34 + 20 = \dots\dots$	$96 - 5 = \dots\dots$	$(54 + 6) - 5 = \dots\dots$
$75 + 20 = \dots\dots$	$22 + 60 = \dots\dots$	$60 - 7 = \dots\dots$	$(18 + 2) + 7 = \dots\dots$
$31 + 7 = \dots\dots$	$92 - 50 = \dots\dots$	$83 - 50 = \dots\dots$	$(10 - 2) + 6 = \dots\dots$
$40 + 23 = \dots\dots$	$88 - 7 = \dots\dots$	$77 - 6 = \dots\dots$	$(5 + 3) + 8 = \dots\dots$
$51 + 30 = \dots\dots$	$90 - 9 = \dots\dots$	$70 - 8 = \dots\dots$	$6 - 6 = \dots\dots$

## ПРАКТИЧЕСКА ЗАДАЧА

● Продължи историята, като се опитваш да ползваш възможно най-много прилагателни:

Мунчо и Ганчо били съседни и много добри приятели. Мунчо бил беден и работел във фабриката за пелети, а Ганчо имал обратно магазинче за железария. Една тъмна нощ някой ограбил магазина на Ганчо. Полицейска патрулка паркирала сутринта пред магазина и полицаи заразпитвали съседите. ....

● Разкажи история за приключение с твоите приятели.

